UCHWAŁA NR XXXV/329/2021
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA

z dnia 29 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2020 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik do uchwały Nr XXXV/329/2021

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 29 marca 2021 r.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2020 r.

Wprowadzenie

Podstawę prawną uchwalenia Programu stanowiły przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program opracowany został w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, dane ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez jednostki oraz osoby fizyczne działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Koordynacją i realizacją Programu zajmował się Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu pod nadzorem merytorycznym Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia. W realizację Programu zaangażowani byli m.in.: pedagodzy szkolni, nauczyciele, terapeuci uzależnień, psychologowie, prawnicy, psychoterapeuci, pracownicy opieki społecznej, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policja, straż miejska oraz organizacje pozarządowe.

I. Zadania Programu zrealizowano w następujących obszarach:

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz dotkniętych przemocą w rodzinie

1) **Praca Oddziału Terapii Uzależnień, Profilaktyki Problemowej i Szkoleń Ośrodka Profilaktyki**

W 2020 r. z pomocy skorzystało 545 osób – 231 kobiet i 314 mężczyzn, w tym 14 osób nieletnich. Ogółem terapeuci przeprowadzili 2325 sesji indywidualnych i spotkań grupowych. W poradnictwie i konsultacjach wzięło udział 226 osób, w terapii indywidualnej 94 osoby, w terapii grupowej 71 osób, w terapii rodzinnej i terapii par 10 osób. Z pomocy psychologicznej skorzystały 33 osoby, z leczenia psychiatrycznego 111 osób. Najliczniejszą grupę odbiorców stanowiły osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków (325). Dość często zgłaszali się rodzice z problemami wychowawczymi związanymi z deficytami w zakresie komunikacji z dzieckiem będącym w okresie adolescencji, zaburzeniami zachowania wynikającymi z choroby lub używania środków psychoaktywnych (43), osoby z zaburzeniami nastroju i osobowości (59), osoby współuzależnione (44).

Mniej licznie korzystały z pomocy osoby z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików (15), członkowie rodzin pragnący podjąć interwencję wobec dorosłej osoby uzależnionej (23), dzieci i młodzież (10), ofiary przemocy domowej (3), osoby nadużywające alkoholu i narkotyków (4), sprawcy przemocy (2). Na oddziały detoksykacyjne oraz stacjonarne leczenie odwykowe lub psychiatryczne skierowanych zostało 19 osób. Wskazaniem do takiej formy leczenia był zły stan psychosomatyczny bądź brak umiejętności dotrzymywania warunków kontraktu terapeutycznego w trybie ambulatoryjnym, głównie przez łamanie abstynencji. Placówki, do których wystawiono skierowania to: Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu, Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka" w Gnieźnie, Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Szpitalu w Radziejowie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu, Oddział Leczenia Uzależnień w Charcicach, Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji dla dzieci i młodzieży Monar w Gdańsku, Klinika Psychiatrii Szpitala Uniwersyteckiego im. A. Jurasza w Bydgoszczy, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia w Gliwicach – Oddział Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych z Zaburzeniami Psychicznymi – Podwójne Diagnozy, Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu – II Klinika Psychiatrii, NZOZ Oddział Stacjonarny Leczenia Uzależnień dla Osób Uzależnionych w Bogucinie.

Z pomocy w punkcie informacyjno - konsultacyjnym skorzystało 278 osób, w tym 168 kobiet i 110 mężczyzn. Głównymi tematami rozmów były: problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby, współuzależnienie, przemoc w rodzinie, psychoterapia Dorosłych Dzieci Alkoholików, terapia par, problemy wychowawcze, utrata prawa jazdy za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu, uzależnienie od hazardu lub komputera. Zainteresowani pytali głównie o formy i metody leczenia oraz placówki, w których mogliby uzyskać pomoc.

W marcu 2020 r., w związku z ogłoszeniem stanu epidemii, kontakt bezpośredni został zawieszony. Pomoc świadczona była telefonicznie bądź online, za pośrednictwem takich komunikatorów jak Skype, WhatsApp, Zoom, Meet i inne. Ogółem przeprowadzonych zostało 281 sesji telefonicznych, w tym 43 konsultacje z lekarzem psychiatrą oraz 37 sesji online. Od 1 czerwca 2020 r. kontynuowana była praca w indywidualnym kontakcie bezpośrednim. Natomiast praca grupowa została uruchomiona w połowie września. Biorąc pod uwagę ograniczenia przestrzenne, stosując się do zaleceń, grupa edukacyjna dla osób uzależnionych została podzielona na trzy podgrupy, grupa zadaniowa dla osób uzależnionych na dwie podgrupy. Inne formy pomocy grupowej, takie jak treningi, warsztaty umiejętności psychospołecznych, wykłady, pozostały zawieszone.

2) **Działalność Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego**

Kategoria pomocy	**Kobieta**	**Mężczyzna**	**Ogółem**
alkohol	25	48	73
narkotyki	15	23	38
dopalacze	15	13	28
współuzależnienie	25	1	26
rodzice małoletnich dzieci	27	2	29

kierowcy	3	8	11
terapia par	15	7	22
psychoterapia indywidualna Dorosłych Dzieci Alkoholików	16	2	18
przemoc	20	-	20
uzależnienia behawioralne	7	6	13
Ogółem:	**168**	**110**	**278**

Zadania Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego (PIK) to:

- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,

- udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych, prawnych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy,

- motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii w zakładach lecznictwa odwykowego,

- wspomaganie osób pijących ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia,

- motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii,

- udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia,

- inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,

- gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny,

- współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

3) **Współpraca z zakładami lecznictwa odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych**

Skierowania na oddziały detoksykacyjne lub na leczenie w trybie stacjonarnym:

Lp.	**Placówki, do których wystawiono skierowania**	**Liczba pacjentów**
1.	Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu – Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Detoksykacji	4
2.	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie – Oddział Detoksykacyjny i Oddział Leczenia Uzależnień	5
3.	SPZOZ w Radziejowie – Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	1

4.	WOTUIW – Ośrodek Terapii Uzależnień w Toruniu	1
5.	Oddział Leczenia Uzależnień w Charcicach	1
6.	Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji dla dzieci i młodzieży Monar w Gdańsku	1
7.	Klinika Psychiatrii Szpitala Uniwersyteckiego im. A. Jurasza w Bydgoszczy	1
8.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia w Gliwicach – Oddział Terapii dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych z Zaburzeniami Psychicznymi – Podwójne Diagnozy	3
9.	Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu – II Klinika Psychiatrii	1
10.	NZOZ Oddział Stacjonarny Leczenia Uzależnień dla Osób Uzależnionych w Bogucinie	1
Razem:		19

4) **Organizacja i finansowanie superwizji klinicznej pracowników**

Ważnym aspektem pracy jest zapewnienie zespołowi terapeutycznemu oraz kadrze świetlic socjoterapeutycznych dostępu do systematycznej superwizji. Jest to najlepsza forma doskonalenia zawodowego oraz przeciwdziałania niewłaściwym praktykom klinicznym i naruszeniom zasad etyki zawodowej. Oczywistą korzyścią zawodową, jaką terapeuci wynieśli z superwizji, było uzyskanie lepszego wglądu w trudności pojawiające się w ich pracy. Efektem tej analizy stała się nowa perspektywa widzenia danego problemu. Superwizję realizuje Zespół Psychoterapeutyczno-Szkoleniowy „Terapeutica" z Bydgoszczy.

Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników

W 2020 r. dofinansowano szkolenia pracowników w następującym zakresie:

- „Praktyczny wstęp do praktyki uważności Mindfulness w kontekście sytuacji trudnej" – szkolenie online – 1 osoba,

- „Potencjał oddechu oraz wstęp do podejścia i praktyki uważności i współczucia w pigułce" – szkolenie online – 1 osoba,

- program „Przyjaciele Zippiego" – 3 osoby,

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w superwizji grupowejw Ośrodku Psychoterapii Psychodynamicznej – 1 osoba,

- szkolenie „Nowe obowiązki wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, sytuacje niestandardowe w procedurze Niebieskie Karty – szkolenie online – 2 osoby.

5) **Efekty pracy z osobami nadużywającymi lub uzależnionymi od środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne)**

- nabywanie umiejętności samoobserwacji i świadomego korzystania z alkoholu, ograniczania ilości i częstotliwości spożywania,

- motywacja pacjentów do podjęcia terapii w systemie ambulatoryjnym lub trybie stacjonarnym,

- realizacja programu terapii na etapie podstawowym, intensywnym lub pogłębionym,

- realizacja programu poprzez zawarcie kontraktu terapeutycznego,

- udział w indywidualnych sesjach terapeutycznych, konsultacjach psychiatrycznych i zajęciach grupowych,

- przerwania ciągów alkoholowych bądź narkotycznych,

- utrzymanie abstynencji, zdobywanie wiedzy na temat uzależnienia, świadomość szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych,

- umiejętność rozpoznawania wyzwalaczy i objawów głodu oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z nimi,

- wzrost umiejętności rozpoznawania i zapobiegania nawrotom picia lub brania,

- nabywanie umiejętności lepszego radzenia sobie z emocjami, rozwiązywania problemów, konfliktów interpersonalnych,

- odkrywanie zainteresowań,

- nawiązywanie nowych znajomości z uczestnikami zajęć grupowych czy Ruchu AA.

6) **Efekty pracy z osobami współuzależnionymi lub dotkniętymi przemocą w rodzinie**

- zdobywanie informacji o formach i metodach leczenia osób uzależnionych oraz sposobach skutecznej interwencji wobec osoby uzależnionej,

- umiejętność rozpoznawania konstruktywnych i destrukcyjnych własnych zachowań, jakie stosują w intencji pomocy bliskiej osobie uzależnionej,

- zdobywanie wiedzy o uzależnieniu, współuzależnieniu oraz mechanizmach przemocy w rodzinie,

- lepsza świadomość wzajemnych wpływów, oddziaływań oraz zależności w systemie rodzinnym,

- nabywanie umiejętności lepszego radzenia sobie z napięciem, emocjami oraz rozpoznawanie i komunikowanie swoich potrzeb i oczekiwań,

- uzyskiwanie zdolności do samoobserwacji,

- dokonywanie zmian w takich obszarach jak: zdrowie, praca, związki z innymi ludźmi, zainteresowania.

7) **Efekty w pozostałych obszarach:**

- zwiększanie dostępności i skuteczności nowoczesnych metod specjalistycznej pomocy skierowanej do osób uzależnionych i współuzależnionych dla osiągnięcia poprawy zdrowia, trwałej abstynencji, nabycia umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów rodzinnych,

- zwiększanie kompetencji osób pracujących z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi, ofiarami i sprawcami przemocy oraz z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych.

Działania w obszarze zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz dotkniętych przemocą w rodzinie obejmują:

- poradnictwo, konsultacje, terapię indywidualną, terapię grupowa, treningi, m.in. umiejętności społecznych dla młodzieży, treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców i nauczycieli, wywiad motywujący, terapię poznawczo-behawioralną, terapię rodzin.

Realizatorzy

Realizatorzy działań na tym poziomie pracy wymagają specjalistycznego przygotowania w zakresie pomocy psychologicznej lub terapii. Realizatorami programów są psychologowie, psychiatrzy, psychoterapeuci, terapeuci, specjaliści i instruktorzy terapii uzależnień, pracownicy socjalni itp. Programy pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami wymagają często interdyscyplinarnej współpracy przedstawicieli wielu instytucji pomocowych.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1) **Działalność świetlic socjoterapeutycznych**

Wprowadzenie

Świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci prowadzone przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu to placówki wsparcia dziennego. Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży z Inowrocławia. Podejmowane działania skupiają się wokół sfery opiekuńczej, edukacyjnej i wychowawczej, a także prowadzenia programu socjoterapeutycznego.

Celem działalności placówek jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia oraz kształtowania właściwych postaw społecznych, poprzez objęcie ich, w czasie wolnym od zajęć szkolnych, opieką, a także zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi. Zadania świetlic dzielą się na:

- zadania skoncentrowane na wyrównywaniu braków, m.in. działania korekcyjne, kompensacyjne i terapeutyczne związane z wyrównywaniem szans,

- zadania skoncentrowane na zasobach, m.in. wzmacnianie potencjału, rozwój zainteresowań, zwiększanie świadomości swoich mocnych stron, wzrost samooceny, kształtowanie pozytywnego i adekwatnego poczucia własnej wartości, rozszerzanie i wzmacnianie sfery poznawczej poprzez oferowanie nowych pozytywnych doświadczeń, przeżyć i obserwacji dotyczących ludzi oraz otaczającej ich rzeczywistości.

a) **Organizacja pracy w świetlicach**

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu w okresie sprawozdawczym prowadził cztery Miejskie Świetlice Socjoterapeutyczne dla Dzieci zlokalizowane w różnych częściach Miasta:

- „Świetlik" – ul. Kasztelańska 22 (od października 2020 r. ul. Poznańska 2),

- „Motylek" – ul. Słoneczna 20,

- „Tygrysek" – ul. Armii Krajowej 16,

- „Kasztanek" – ul. Macieja Wierzbińskiego 11.

Podopiecznymi świetlic byli uczniowie inowrocławskich szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. Z oferty trzech świetlic („Motylek", „Tygrysek", „Świetlik") korzystali uczniowie klas I - VI, natomiast do uczniów klas VII - VIII oraz szkół ponadpodstawowych skierowana była oferta świetlicy „Kasztanek". Do świetlic dzieci kierowane były przez pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych oraz na indywidualne wnioski rodziców. Świetlice działały we wszystkie dni robocze w godzinach od 14.00 do 19.00 od poniedziałku do piątku. Każdego dnia praca w nich odbywała się według ustalonego planu:

- 14.00 – 16.00 – odrabianie zadań domowych, praca nad wyrównaniem zaległości szkolnych,

- 16.00 – 17.00 – posiłek,

- 17.00 – 19.00 – zajęcia specjalistyczne.

W czasie ferii zimowych świetlice funkcjonowały w godzinach 10.00 – 15.00.

Według planu placówki działały do 12 marca 2020 r. Od 13 marca 2020 r. zajęcia w świetlicach zostały zawieszone, w związku z ogłoszeniem stanu epidemicznego w całym kraju. Pracę zaczęto realizować w trybie zdalnym. Na stronie internetowej Ośrodka Profilaktyki oraz na portalu społecznościowym (fanpage świetlic) udostępniano, przygotowywane przez wychowawców, karty pracy z zadaniami, filmiki instruktażowe z pomysłami zajęć kreatywnych, plastycznych, materiały do zajęć modelarskich czy kulinarnych do realizacji przez dzieci w domach. Aktywny był także dyżur telefoniczny do kontaktu z rodzicami. W lipcu 2020 r., w związku ze złagodzeniem obostrzeń wynikających z epidemii, zostały zorganizowane zajęcia letnie w dwóch świetlicach „Kasztanek" oraz „Świetlik", na które uczęszczali podopieczni wszystkich czterech placówek. Praca zorganizowana została w oparciu o obowiązujące wytyczne dla placówek wsparcia dziennego.

We wrześniu 2020 r. nastąpiło wznowienie działalności świetlic w tradycyjnej formie stacjonarnej. Odbywały się zajęcia z wychowawcą, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i logopedyczne, korepetycje, zajęcia plastyczne, muzyczne oraz sportowe. Pod koniec października 2020 r. zapadła decyzja o ograniczeniu liczby dzieci przebywających w jednym czasie w świetlicy, w związku z czym zajęcia przyjęły charakter zmianowy, z podziałem na 2 lub 3 grupy dzieci w ciągu jednego dnia, w zależności od liczby zgłoszonych obecności. Praca świetlicy została zaplanowana w taki sposób, by członkowie poszczególnych grup nie spotykali się ze sobą a prowadzący miał czas na wywietrzenie oraz dezynfekcję pomieszczeń. Zajęcia dodatkowe ze specjalistami oraz wyjścia na basen zostały zawieszone. Nie odbywały się również cykliczne wydarzenia międzyświetlicowe organizowane w ubiegłych latach, jak np. zabawy integracyjne czy Mikołajki. Działania świetlic skoncentrowały się na pomocy w odrabianiu zadań domowych, wyrównywaniu zaległości szkolnych oraz organizowaniu czasu wolnego poprzez zajęcia kreatywne (plastyczne, relaksacyjne, zabawy ruchowe, quizy i konkursy, organizowanie zajęć tematycznych i świątecznych), które przygotowywali i realizowali wychowawcy poszczególnych świetlic.

Ograniczenia wynikające z nałożonych obostrzeń miały także wpływ na liczebność poszczególnych grup świetlicowych. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. z oferty świetlic skorzystało 121 dzieci, w tym 61 dziewczynek oraz 60 chłopców. Byli to uczniowie szkół podstawowych (105 osób), oraz szkół ponadpodstawowych (16 osób). Społeczność świetlicową tworzyły dzieci i młodzież skierowane przez rodziców (58 skierowań), pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (41skierowań), pedagogów szkolnych (21 skierowań), asystentów rodziny (1 skierowanie). Głównym uzasadnieniem skierowań do świetlic były trudności w nauce (95 przypadków), zła sytuacja materialna rodziny (18 przypadków), problemy alkoholowe (11 przypadków), przemoc w rodzinie (11 przypadków) oraz rozwijanie zainteresowań (11 przypadków). Rodzice wskazywali, iż istotne znaczenie miał fakt zapewnienia dzieciom opieki oraz otrzymania wsparcia w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i problemów emocjonalnych podopiecznych.

Przez pierwsze trzy miesiące 2020 r. odbywały się cykliczne superwizje zespołu, podczas których omawiane były bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem dzieci oraz pojawiającymi się trudnościami w pracy z podopiecznymi. Pod okiem superwizora wychowawcy wspólnie rozwiązywali problemy, które zaistniały zarówno w pracy z dziećmi, jak i rodzicami. Dzielili się obserwacjami oraz udzielali sobie wsparcia w różnych sytuacjach.

Pracę świetlic w tym okresie wspomagali także wolontariusze – 4 osoby.

b) **Zajęcia realizowane w świetlicach**

Znaczący wpływ na zakres realizacji zajęć w świetlicach miały obostrzenia wprowadzone w związku z sytuacją spowodowaną epidemią. Stosując się do obowiązujących w danym czasie wytycznych, stałe zajęcia świetlicowe w 2020 r. prowadzone były tylko w okresach, w których było to możliwe.

Od stycznia do grudnia 2020 r., ze zmienną częstotliwością, w Miejskich Świetlicach Socjoterapeutycznych dla Dzieci prowadzone były następujące zajęcia specjalistyczne:

- socjoterapia

Zajęcia realizowano w oparciu o program pracy socjoterapeutycznej „Jesteśmy razem”, który został przygotowany przez wychowawców – socjoterapeutów pracujących w świetlicach i był modyfikowany tak, aby odpowiadał potrzebom każdej grupy.

- logopedia

Zajęcia logopedyczne prowadzone były w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”). W okresie sprawozdawczym skorzystało z nich 20 osób. Działania podejmowane przez logopedę w pracy z podopiecznymi zmierzały do usunięcia lub zminimalizowania zaburzeń artykulacyjnych. Obejmowały zarówno profilaktykę (zajęcia grupowe), jak i terapię logopedyczną (zajęcia w małych zespołach, parach lub indywidualne).

- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i korepetycje

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze realizowano w trzech świetlicach. Praca z dziećmi prowadzona była głównie w oparciu o program własny reedukatora „Trening językowy jako sposób na pokonywanie trudności w nauce w przypadku zaburzeń percepcyjnych” oraz książkę Janiny Mickiewicz „Ćwiczenia ułatwiające naukę czytania i pisania dla uczniów klas młodszych”. Korepetycje prowadzono w świetlicy „Kasztanek” z zakresu takich przedmiotów jak matematyka oraz fizyka.

- zajęcia z wychowania fizycznego, basen

Zajęcia sportowe odbywały się we wszystkich świetlicach. Ich głównym celem było oddziaływanie wychowawcze poprzez wdrożenie podopiecznych do przestrzegania zasad współżycia zespołowego, kształtowanie samodyscypliny, zachęcanie do aktywności fizycznej. Poszczególne grupy świetlicowe korzystały także z basenu.

- zajęcia plastyczne

Zajęcia plastyczne odbywały się we wszystkich świetlicach. Formy oraz techniki pracy dostosowywano do wieku i możliwości dzieci.

- muzykoterapia

Zajęcia muzyczne odbywały się we wszystkich świetlicach. W zależności od potrzeb zajęcia miały wyciszać dzieci, rozładować napięcia emocjonalne, łagodzić lęki i frustracje albo pobudzać i dodawać energii.

- zajęcia z wychowawcą

W 2020 r. miały one szczególne znaczenie, gdyż były stałym elementem w planie pracy świetlic. Wychowawcy przygotowywali zajęcia i warsztaty plastyczne, relaksacyjne, zabawy ruchowe, quizy i konkursy, zajęcia tematyczne, jak Andrzejki, Dzień Pluszowego Misia, Światowy Dzień Postaci z Bajek, Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, Światowy Dzień Życzliwości, Mikołajki, wigilie świetlicowe.

Kontynuowano comiesięczny konkurs na „Superświetliczaka”, organizowany w każdej ze świetlic. Na podstawie frekwencji, zachowania oraz aktywności, wychowawca wybierał jedno dziecko, które otrzymało w danym miesiącu wyżej wymieniony tytuł a także dyplom oraz nagrodę. Konkurs wzbudzał w podopiecznych dużo emocji, a samo zdobycie tytułu miało dla nich duże znaczenie.

W okresie od marca do grudnia 2020 r. aktywnie prowadzono fanpage świetlic na portalu społecznościowym, gdzie regularnie pokazywano aktywności podejmowane przez dzieci w świetlicy, wszelkie zajęcia oraz warsztaty.

c) **Wydarzenia oraz uroczystości świetlicowe**

W okresie sprawozdawczym, miały miejsce następujące uroczystości i wydarzenia świetlicowe:

- styczeń

Półfinał Przeglądu Twórczości Artystycznej Dzieci ze Świetlic Socjoterapeutycznych Miasta Inowrocławia

Tematem przewodnim tegorocznej edycji konkursu były piosenki bajkowe. Półfinał odbył się w świetlicy „Kasztanek". Zespół wychowawców wyłonił kilkanaście osób, które miały reprezentować poszczególne świetlice w późniejszym finale.

- luty

Ferie w świetlicy

W tym czasie świetlice pracowały w godzinach 10.00 – 15.00. Na każdy dzień zaplanowano inną aktywność. Podopieczni korzystali z takich atrakcji jak: kino świetlicowe, warsztaty artystyczne i kreatywne, zajęcia kulinarne, korzystanie z krytej pływalni, wyjście do teatru oraz na wystawę.

- marzec

Półfinał Konkursu Pięknego Czytania, Czytania ze Zrozumieniem oraz Logicznego Myślenia „Spacer przez bajki z Julianem Tuwimem"

Celem półfinału było wyłonienie w każdej placówce kilkorga dzieci, których zadaniem było reprezentowanie swojej świetlicy podczas międzyświetlicowego finału.

- lipiec – zajęcia letnie

Zajęcia zorganizowane były w świetlicach „Kasztanek" oraz „Motylek", prowadzone w formie warsztatów tematycznych oraz wycieczek lokalnych. Udział w zajęciach mogli wziąć podopieczni wszystkich świetlic po uprzednim zgłoszeniu przez rodziców. Liczba dzieci mogących jednocześnie przebywać w placówce była ograniczona ze względu na pandemię oraz uzależniona od powierzchni świetlicy. Wprowadzono odpowiednie procedury zarówno dla dzieci jak i rodziców.

- październik

Akcja „Nakarm kota oraz psisko – wesprzyj schronisko"

Po raz kolejny świetlice przeprowadziły zbiórkę karmy oraz akcesoriów dla inowrocławskiego schroniska dla zwierząt.

- listopad

Finał Przeglądu Twórczości Artystycznej

W 2020 r. finał przeprowadzono w formie filmików nagrywanych przez dzieci, prezentujących określoną umiejętność. Spośród dostarczonych materiałów jury wyłoniło laureatów w kategorii śpiew, taniec, recytacja, playback show oraz zwycięzców konkursu plastycznego.

- grudzień

Konkurs fotograficzny „Magia Świąt Bożego Narodzenia”

Konkurs prowadzony był za pośrednictwem świetlicowego fanpage’a. Podopieczni chcący wziąć udział w konkursie mieli za zadanie uchwycenie na fotografii własnego wyobrażenia na temat tego, co dla nich stanowi „magię” świąt.

d) **Praca w trybie zdalnym od 13 marca do 30 czerwca 2020 r.**

Z uwagi na wprowadzenie stanu epidemicznego świetlice, podobnie jak szkoły, zostały zamknięte. W tym okresie wychowawcy pracowali w trybie zdalnym. Obowiązkiem wychowawców pracujących zdalnie było m.in.

- pełnienie dyżurów telefonicznych,

- kontakt telefoniczny z rodzicami podopiecznych jak również z wychowankami świetlic,

- prowadzenie oraz uzupełnienie dokumentacji świetlicowej (diagnozy dzieci, diagnoza grupy, kronika świetlicowa),

- aktywne prowadzenie świetlicowego fanpage’a na portalu społecznościowym,

- przygotowanie filmów z instrukcją umożliwiającą wykonywanie prac kreatywnych przez dzieci wraz z rodzicami celem zagospodarowania czasu podczas pobytu wychowanków w domach,

- zachęcanie do nauki poprzez zabawę, tworzenie gier edukacyjnych i umieszczenie instrukcji zdjęciowej,

- przygotowywanie pomocy naukowych (instrukcja zdjęciowa) do nauki własnej w domu,

- prowadzenie kącika kulinarnego – proste przepisy dla dzieci wraz z instrukcją zdjęciową,

- przygotowywanie instrukcji zdjęciowej służącej samodzielnemu wykonywaniu przez dzieci prac manualnych (twórczość kreatywna, kartki oraz prace okolicznościowe – świąteczne, Dzień Matki, Dzień Ojca),

- przygotowywanie edukacyjnych kart pracy,

- przygotowywanie łamigłówek – krzyżówek, quizów, wykreślanek, zagadek,

- przygotowywanie pomysłów do kącika modelarskiego,

- przygotowywanie pomysłów do kącika domowych eksperymentów,

- zachęcanie do aktywności fizycznej poprzez filmiki przygotowane przez wychowawcę,

- opracowanie szczegółowych procedur i instrukcji dla świetlic, związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania koronawirusa COVID-19, procedur zapewnienia bezpieczeństwa w świetlicach,

- opracowanie planu zajęć dla podopiecznych świetlic na okres wakacyjny.

Podsumowanie

Praca w świetlicach w roku sprawozdawczym wymagała dynamicznego reagowania na pojawiające się wytyczne i ograniczenia. Chcąc zapewnić podopiecznym oraz kadrze dobre i bezpieczne warunki pracy, wychowawcy wraz z organem prowadzącym zadbali o spełnienie wszelkich niezbędnych wymogów. Opracowane zostały specjalne procedury dotyczące zachowania bezpieczeństwa na terenie placówki. Pojemniki z płynem do dezynfekcji oraz odpowiednie instrukcje znalazły się przy wejściu oraz w salach. Świetlice wyposażono także w termometry bezdotykowe, środki do dezynfekcji powierzchni, przyłbice oraz rękawiczki jednorazowe. Każdą placówkę podzielono na strefy w taki sposób, aby poruszanie się było jasne i bezproblemowe a zarazem bezpieczne dla dzieci. Z sal świetlicowych zostały zabrane rzeczy, które nie mogły być regularnie dezynfekowane i mogły stanowić potencjalne źródło zakażenia. Każdy podopieczny otrzymał organizer oraz przybory szkolne, które były używane wyłącznie przez właściciela. Wychowawcy, organizując zajęcia, zwracali uwagę, by prowadzone przez nich zabawy nie wymagały wzajemnego dotykania się dzieci, ani dotykania tych samych przedmiotów. Na teren świetlicy wstęp mieli wyłącznie wychowawcy oraz podopieczni. Rodzice oczekiwali na dzieci we wskazanej strefie. Zastosowanie wszystkich procedur oraz dostosowanie się zarówno przez dzieci, rodziców jak i wychowawców do obowiązujących zasad przyniosło oczekiwany efekt. Świetlice spełniały swoją funkcję, jaką jest wsparcie dzieci i rodzin mających trudności w wypełnianiu swojej roli.

2) **Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz realizacja procedury zobowiązania do leczenia odwykowego**

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 101 wniosków z prośbą o skierowanie na leczenie osób, wobec których zachodziło podejrzenie o uzależnienie od alkoholu, z czego 4 wnioski dotyczyły osób wcześniej zgłoszonych, wobec których została wszczęta procedura.

Wnioskodawcami byli:

- członkowie rodzin – 39 wniosków,

- Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu – 27 wniosków,

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu – 13 wniosków,

- kuratorzy Sądu Rejonowego w Inowrocławiu – 4 wnioski,

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 14 wniosków,

- Prokuratura Rejonowa w Inowrocławiu – 1 wniosek,

- Sąd Rejonowy – III Wydział Rodzinny i Nieletnich – 1 wniosek,

- wspólnota mieszkaniowa – 2 wnioski.

Wśród zgłoszonych osób było 80 mężczyzn i 17 kobiet.

Na posiedzenia Komisji zostały zaproszone 143 osoby. Rozmowy motywacyjne zostały przeprowadzone z 79 osobami, 64 osoby nie zgłosiły się na wyznaczone terminy posiedzeń. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w toku prowadzonych postępowań w 73 sprawach przeprowadzili rozmowy z członkami rodzin, osobami wspólnie zamieszkującymi bądź przedstawicielami innych instytucji (pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu, kuratorzy Sądu Rejonowego w Inowrocławiu). Celem tych rozmów było ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej oraz formułowanie wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W wyniku przeprowadzonych działań wobec osób, które zostały zaproszone na posiedzenia Komisji na koniec okresu sprawozdawczego:

- 18 osób kontynuuje leczenie odwykowe,

- 3 osoby zostały skierowane do lekarzy biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

- w 26 sprawach zdecydowano skierować wnioski do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób, które nie podjęły dobrowolnego leczenia odwykowego,

- 5 spraw zostało zawieszonych,

- w 2 przypadkach decyzja co do dalszego działania zostanie podjęta po otrzymaniu informacji z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, Kujawskiego Ośrodka Rehabilitacji i Terapii „KORT" w Inowrocławiu,

- 12 osób zostanie zaproszonych na najbliższe posiedzenie Komisji,

- w 11 sprawach na posiedzenie Komisji zostaną zaproszeni członkowie rodzin bądź przedstawiciele instytucji,

- 50 postępowań zakończono z uwagi na brak przesłanek ustawowych pozwalających na zobowiązanie do leczenia odwykowego,

- w 7 przypadkach postępowania zostały zakończone z uwagi na brak współpracy ze strony rodzin w formułowaniu wniosków dowodowych zgodnych z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- 3 postępowania zakończono, ponieważ lekarze biegli sądowi nie rozpoznali uzależnienia,

- 6 postępowań zostało zakończonych, gdyż osoby ukończyły terapię.

W okresie sprawozdawczym łącznie zlecono wykonanie 30 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, z których:

- 11 opinii zostało wykonanych,

- 16 opinii nie zostało wykonanych, gdyż osoby wezwane nie zgłosiły się na badanie,

- 3 opinie są w trakcie realizacji.

Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu 10 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, u których lekarze biegli sądowi stwierdzili uzależnienie od alkoholu, a które nie podjęły leczenia. Wnioski dotyczyły:

- zobowiązania do leczenia odwykowego w systemie ambulatoryjnym – 8 spraw,

- zobowiązania do leczenia odwykowego w systemie stacjonarnym – 2 sprawy.

Skierowano również do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu 20 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób, które nie podjęły leczenia odwykowego, jak również nie zgłosiły się do lekarzy biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. odbyło się 50 posiedzeń podkomisji w trzyosobowym składzie, podczas których przeprowadzono rozmowy motywacyjne z osobami podejrzanymi o uzależnienie od alkoholu. Po wprowadzeniu stanu epidemicznego spotkania Komisji w bezpośrednim kontakcie zostały zawieszone od 18 marca do 13 maja 2020 r.

W okresie sprawozdawczym Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas 23 posiedzeń wydała 315 opinii w formie postanowień, z których:

a) 250 dotyczyło sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – 93 opinie,

- zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu – 79 opinii,

- zawierających powyżej 18% alkoholu – 78 opinii,

b) 65 dotyczyło sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w tym:

- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa – 32 opinie,

- zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu – 16 opinii,

- zawierających powyżej 18% alkoholu – 17 opinii.

3) **Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców**

W 2020 r. zrealizowano jeden warsztat psychoedukacyjny stacjonarnie oraz 33 indywidualne konsultacje psychoedukacyjne z rodzicami online.

W grupie stacjonarnej uczestniczyło 11 rodzin warsztatowych. W pozostałych konsultacjach uczestniczyło 33 rodziców w ramach 75 godzin konsultacyjnych. Poprzez współpracę z rodzicem oddziaływano psychoedukacyjnie na kilkadziesiąt rodzinnych środowisk, zagrożonych patologicznymi mechanizmami.

Zajęcia stały się miejscem ilustrującym bardzo zauważalny efekt separacji emigracyjnej w rodzinie (praca za granicą) i problemy komunikacyjne. Konsultacja z psychologiem miała za zadanie wesprzeć rodzica w jego trudnej roli, pomóc odszukać „punkty zapalne", które doprowadzają do konfliktów i zainspirować do nowych rozwiązań. Dzięki temu można zyskać większą świadomość siebie i lepiej poznać potrzeby dzieci. Poza najczęściej występującymi problemami wychowawczymi, zaburzeniami rozwojowymi dzieci, zakłóconymi relacjami w rodzinie, problemami neurotycznymi dzieci i rodziców, w 2020 r. zarysowały się też problemy związane z sytuacją pandemii. Głównie wiązały się one z wymuszoną izolacją społeczną, z zawieszonymi zajęciami w szkołach czy okresowym lockdownem.

Większość uczestników zajęć stwierdziło znaczącą poprawę swojego rozumienia i oddziaływania na dziecko, co w efekcie przekłada się na poprawę ich wzajemnych relacji. Rodzice odzyskali lub poprawili swój wychowawczy wpływ i kontrolę nad wychowawczymi procesami na bardzo wysokim poziomie efektywności.

Zrealizowano w sumie 125 godzin warsztatowych.

4) **Pomoc prawna**

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu udzielono pomocy prawnej w 61 przypadkach – zwykle 2 osobom w każdy piątek przez 52 tygodnie. O pomoc prawną zwracały się głównie (50 razy) kobiety – żony, partnerki lub matki alkoholików bądź narkomanów. Z pomocy prawnej skorzystało 11 mężczyzn.

W 2020 r. przygotowano projekty 21 pism procesowych w sprawach sądowych i 5 pism pozasądowych:

- 3 pozwów o podwyższenie alimentów,
- 2 pozwów o alimenty,
- 2 wniosków o ustalenie kontaktu z dzieckiem,
- wniosku o ubezwłasnowolnienie,
- pisma procesowego w sprawie o ubezwłasnowolnienie,
- wniosku o stwierdzenie nabycia spadku,
- wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych,
- oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania,
- wniosku o zwrot opłaty sądowej,
- pozwu o rozwód,
- odpowiedzi na pozew o rozwód,
- pozwu o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej,
- wniosku o pozbawienie władzy rodzicielskiej,

- wniosku o doręczenie postanowienia ze stwierdzeniem prawomocności,

- pisma procesowego w sprawie wniosków dowodowych,

- pisma procesowego w sprawie uzupełnienia braków formalnych,

- wniosku o ustanowienie pełnomocnika dla pokrzywdzonego,

- wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ponowne przeliczenie emerytury,

- wniosku do ubezpieczyciela o zwrot składek,

- pisma do Biura Informacji Gospodarczych,

- pisma w sprawie umorzenia zaległości alimentacyjnych,

- ugody dotyczącej alimentów.

Ustnie udzielone porady prawne dotyczyły m.in.:

- przesłanek i konsekwencji orzeczenia rozwodu,

- przesłanek i konsekwencji ustanowienia rozdzielności majątkowej między małżonkami,

- zasad podziału majątku po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej,

- przesłanek orzeczenia eksmisji, w tym w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

- obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dzieci,

- obowiązku alimentacyjnego wobec byłego małżonka,

- przesłanek podwyższenia alimentów na wspólne małoletnie dziecko,

- przesłanek obniżenia alimentów,

- przesłanek zniesienia obowiązku alimentacyjnego,

- odpowiedzialności wobec Funduszu Alimentacyjnego,

- przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej,

- przesłanek ograniczenia władzy rodzicielskiej,

- zasad ustalania kontaktów z dzieckiem,

- zasad i konsekwencji przedawnienia roszczenia,

- sposobów zniesienia współwłasności,

- wzajemnych roszczeń współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy,

- przesłanek ubezwłasnowolnienia,

- zasad wykonania czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem ubezwłasnowolnionego,

- zasad odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia na życie,

- zasad sporządzania aktu poświadczenia dziedziczenia,

- zasad sporządzania testamentu,

- odpowiedzialności spadkobiercy za długi spadkodawcy,

- sposobu i zasadności odrzucenia spadku,

- sposobów stwierdzenia nabycia spadku,

- zasad sporządzania spisu inwentarza majątku spadkowego,

- znamion przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą,

- konsekwencji prawnych orzeczenia zakazu zbliżania się do określonej osoby,

- konsekwencji prawnych nakazu opuszczenia mieszkania,

- przesłanek orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego,

- przesłanek i zasad umieszczenia małoletniego w zakładzie leczniczym,

- zasad poddania leczeniu psychiatrycznemu,

- przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych,

- zasad ponoszenia i sposobów wnoszenia opłat sądowych,

- zasad występowania pełnomocnika w postępowaniu sądowym.

Świadczenie pomocy prawnej wymagało analizy zagadnień związanych m.in. z:

- ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,

- ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny,

- ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,

- ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy,

- ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,

- ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,

- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,

- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

- ustawą z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty,

- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,

- ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

- ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych,

- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,

- ustawą z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych,

- ustawą z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

- rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej,

- rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy,

- ustawą z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,

- ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

- ustawą z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych,

- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych),

- ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,

- rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży,

- ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,

- ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

- ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

- ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,

- rozporządzeniami Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

- ustawą z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców,

- ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

- ustawą z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska,

- ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,

- rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania,

- ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych,

- ustawą z dnia 11 września 2019 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo zamówień publicznych.

Efekty realizacji zadania:

- zapewnienie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom zgłaszającym się do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i Ośrodka Profilaktyki,

- poszerzenie wiedzy na temat szkodliwości nadużywania alkoholu,

- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności sprzedawców alkoholu,

- zapewnienie zgodnej z wymogami prawa lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu,

- poszerzenie świadomości i wiedzy na temat stosowania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne oraz zminimalizowanie zjawiska wykluczenia społecznego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i o niskim statusie materialnym,

- zwiększanie dostępności i poprawa jakości pomocy dla dzieci i młodzieży przejawiających zaburzenia zachowania, w tym młodocianych eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi,

- zmniejszenie liczby rodzin ze zdiagnozowaną bezradnością opiekuńczo-wychowawczą,

- poprawa funkcjonowania rodziny, obserwowana zmiana postaw, zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej, psychiatrycznej i prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem,

- zwiększanie więzi dziecka z rodziną, z rówieśnikami oraz wychowawcami,

- zwiększanie wrażliwości rodzica na swoje dziecko,

- wzbogacenie rozwoju dziecka poprzez zabawę i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych,

- współpraca pracowników zatrudnionych w różnych instytucjach, które mają istotny wpływ na funkcjonowanie rodziny,

- zdobycie przez wychowanków świetlic pozytywnych doświadczeń w grupie,

- integracja wychowanków świetlic i wytworzenie wśród nich poczucia wspólnoty,

- stworzenie możliwości odreagowania napięć emocjonalnych,

- zdobycie przez wychowanków świetlic umiejętności społecznych, w tym wyrażania swojego zdania, nawiązywania kontaktów, nazywania i przeżywania uczuć, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych, wykorzystania swoich mocnych stron, prezentowania postaw asertywnych, rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy,

- zdobycie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień,

- zapewnienie wychowankom świetlic codziennego posiłku,

Działania w tym obszarze obejmują:

- dostarczanie informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji psychoaktywnych, poradnictwo indywidualne, poradnictwo rodzinne, treningi umiejętności społecznych, socjoterapię, konsultacje indywidualne, organizację czasu wolnego (tzw. zajęcia „alternatywne"). W działaniach ważne jest uwzględnienie specyficznych problemów i potrzeb uczestników programu.

Realizatorzy:

psychologowie, socjoterapeuci, psychoterapeuci, prawnicy i doradcy rodzinni.

Zadanie 3

Prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej i informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

W ramach tego obszaru prowadzono na terenie szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, kampanie profilaktyczne, informacyjne, edukacyjne oraz warsztaty.

1) **Kampanie profilaktyczne**

a) **Kampania profilaktyczna „Zachowaj Trzeźwy Umysł”**

Do udziału w kolejnej edycji kampanii zaproszono Szkołę Podstawową nr 9 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Inowrocławiu. Hasło kampanii to: DORASTAMY ASERTYWNIE.

Cele główne podejmowanych działań:

- zwiększenie samoświadomości uczniów na temat zmian, jakie w nich zachodzą w związku z kryzysem rozwojowym,

- wzmocnienie umiejętności emocjonalno-społecznych, w tym przede wszystkim umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,

- edukacja rodziców i wsparcie ich w zakresie umiejętności wychowawczych,

- samopoznanie i samoakceptacja, czyli budowanie adekwatnego obrazu „Ja” – umiejętności dostrzegania własnych zalet, mocnych stron i ograniczeń,

- nabywanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i ujawniania swoich myśli, przekonań, uczuć w relacjach z innymi ludźmi,

- ograniczenie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych (agresywnych i autodestrukcyjnych).

Szkoła przygotowała 4 prezentacje za pomocą narzędzi TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne) skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli:

- do realizacji tematu w klasach I - III: „Małe dzieci – duże uczucia. Czuję i pokazuję”,

- do realizacji tematu w klasach IV - VI: „Jestem silny – Jestem silna. Zmieniam się, dorastam”,

- do realizacji tematu w klasach VII - VIII: „Małe dzieci – duże uczucia. Lubię siebie”,

- do realizacji tematu pierwszego spotkania z rodzicami: „Pozwolić dorosnąć i pozostać wsparciem”.

Prezentacje dla uczniów zostały wykorzystane podczas realizacji zajęć online.

Prezentacje informujące o celach kampanii, jej założeniach, konkursach dla uczniów oraz do realizacji tematu pierwszego spotkania z rodzicami zostały zamieszczone na szkolnym fanpage’u oraz przesłane na konta rodziców na e-dziennik. Szkoła pobrała materiały online ze strony kampanii. Przekazała wychowawcom klas oraz uczniom poszczególnych oddziałów hasło dostępu do materiałów online.

Zajęcia odbyły się w trakcie nauczania zdalnego w klasach I - III oraz podczas godzin wychowawczych online w klasach IV - VIII.

Zrealizowano następujące tematy:

- klasy I - III: „Małe dzieci – duże uczucia. Czuję i pokazuję”,

- klasy IV - VI: „Jestem silny – Jestem silna – Zmieniam się, dorastam”, „Jestem silny – Jestem silna – Sztuka odmawiania”,

- klasy VII - VIII: „Małe dzieci – duże uczucia. Lubię siebie”, „Małe dzieci – duże uczucia. Trudne sprawy – trudne emocje”.

Na stronie internetowej szkoły zamieszczone zostały publikacje do rodziców: „Pozwolić dorosnąć i pozostać wsparciem” oraz „Być przykładem. Umieć rozmawiać z nastolatkiem”. Ponadto na blogu pedagoga szkolnego zamieszczono prezentację multimedialną.

Ogółem działaniami zostało objętych 293 uczniów, 184 rodziców, 12 nauczycieli.

b) **Kampania informacyjna „Bezpieczne wakacje”**

W związku z ograniczeniami wynikającymi z pandemii koronawirusa kampania była prowadzona na stronach internetowych i fanpage'u. Głównym jej celem było dostarczenie wiedzy na temat zagrożeń oraz informacji o sposobach zapobiegania im lub sposobach interweniowania w sytuacjach niebezpieczeństwa zagrożenia życia lub zdrowia. Publikowane informacje były kierowane do młodzieży i dorosłych, rodziców lub opiekunów. Opracowania specjalistów Ośrodka Profilaktyki były upowszechniane na stronie www i fanpage'u Ośrodka.

Tematy publikacji:

- „Bezpieczne wakacje. Poradnik dla rodziców, opiekunów” zawierający informacje:

- w jakich okolicznościach picie alkoholu może być niebezpieczne dla zdrowia i życia,

- jak postępować, jeśli jako rodzic chcesz, by twoje dziecko nie piło alkoholu,

- o zasadach postępowania, gdy jesteś wychowawcą wypoczynku letniego dzieci i młodzieży,

- do sprzedawców napojów alkoholowych oraz świadków sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,

- jak reagować będąc świadkiem prowadzenia pojazdu przez kierowcę, który jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków,

- co robić, gdy zauważysz, że dziecko zbyt dużo czasu spędza w Internecie,

- gdzie szukać pomocy, gdy zauważysz u siebie lub kogoś bliskiego objawy obniżonego nastroju, przygnębienia, braku energii, apatii;

- „Alkohol, narkotyki, nowe znajomości. Dbaj o siebie w wakacje!” oraz „ Depresja w wakacje – czy to możliwe?” skierowane do młodzieży, zawierające informacje:

- na temat ryzyka picia alkoholu lub zażywania narkotyków, sposobów interweniowania w sytuacji, gdy doszło do zatrucia, utraty przytomności itp.,

- w jaki sposób dbać o swoje bezpieczeństwo zawierając nowe znajomości,

- o zjawisku tzw. depresji wakacyjnej, jej objawach oraz sposobach radzenia sobie,

- o przydatnych numerach alarmowych, telefonach zaufania, miejscach pomocy;

- „Bezpiecznie za kierownicą" skierowany do kierowców samochodów i do rowerzystów, zawierający informacje:

- o zasadach bezpiecznego prowadzenia pojazdów,

- konsekwencjach prawnych związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu lub narkotyków,

- o mitach na temat sposobów przyspieszania procesu trzeźwienia;

- „Bezpieczne wakacje – w górach, nad wodą, w lesie, w podróży" zawierający informacje o zasadach zachowania w trosce o swoje zdrowie i życie oraz o przydatnych numerach alarmowych, w sytuacji wystąpienia niebezpieczeństwa.

Kampania była prowadzona w lipcu 2020 r.

c) **Kampania informacyjno-edukacyjna „Na głos o depresji"**

Kampania informacyjno-edukacyjna „Na głos o depresji" miała być realizowana od kwietnia do czerwca 2020 r. Jednak w związku ogłoszeniem pandemii, zamknięciem szkół, forma i termin realizacji zostały zmienione. Kampania była realizowana od 9 listopada do 30 grudnia 2020 r.

Główne cele to:

- profilaktyka depresji młodzieńczej,

- podniesienie świadomości społecznej na temat innych grup ryzyka: depresja osób starszych, depresja okołoporodowa,

- edukacja w zakresie wczesnego rozpoznawania symptomów choroby, sposobów skutecznego interweniowania ze strony otoczenia, zapobiegania rozwojowi choroby, wpływu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na rozwój zaburzeń depresyjnych,

- informacja o miejscach, formach i metodach pomocy.

Sposoby realizacji kampanii:

- online poprzez publikacje materiałów informacyjno-edukacyjnych na stronie www i fanpage'u Ośrodka Profilaktyki,

- online poprzez działania w szkołach, z wykorzystaniem dostarczanych im materiałów,

- upowszechnienie informacji o kampanii na plakatach dystrybuowanych przez Ośrodek Profilaktyki, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne spółka z o.o. i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz w lokalnych mediach (radio, tv).

W odpowiedzi na skierowane do szkół w październiku zaproszenie, do kampanii zgłosiło się 19 placówek: Szkoła Podstawowa nr 1 im. św. Wojciecha, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Kusocińskiego, Szkoła Podstawowa nr 5 im. dra Józefa Krzymińskiego, Szkoła Podstawowa nr 8 im.4. Kujawskiego Pułku Artylerii Lekkiej, Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Skłodowskiej-Curie, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Jana Kasprowicza, Szkoła Podstawowa nr 14 im. Zygmunta Wilkońskiego, Szkoła Podstawowa nr 16 im. Jana Pawła II, Szkoła Podstawowa Integracyjna im. Powstańców Wielkopolskich, Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego, Zespół Szkół Ekonomiczno-Logistycznych, Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Genowefy Jaworskiej, Zespół Szkół Budowlanych im. gen. Władysława Sikorskiego, Zespół Szkół Chemiczno-Elektronicznych im. Jana Pawła II, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła, I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza, II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej, III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi.

9 listopada 2020 r. na czwartej godzinie lekcyjnej nauczyciele prowadzili zajęcia z uczniami na podstawie przesłanej przez Ośrodek Profilaktyki „Mapy myśli" – zbioru haseł kojarzących się ze słowem depresja. Rodzicom przekazana została informacja o rozpoczęciu kampanii. Opublikowany został plakat „Na głos o depresji". Następnie od 10 listopada do 22 grudnia 2020 r. pedagodzy i nauczyciele realizowali działania w oparciu o przekazywane przez Ośrodek Profilaktyki materiały:

- opracowania autorskie terapeutów Ośrodka Profilaktyki: „Pandemia – wpływ na zdrowie psychiczne", „Depresja dzieci i młodzieży", „Smutek czy depresja", „Depresja a picie alkoholu czy używanie innych substancji psychoaktywnych", „Depresja a osoby starsze", „Depresja okołoporodowa", „Depresja a techniki relaksacyjne",

- plansze – plakaty autorstwa Ośrodka Profilaktyki: „Jakie objawy mogą towarzyszyć depresji?", „Jakie wyróżniamy typy depresji?", „Co widzą ludzie u osoby chorej na depresję? Co czuje osoba chora na depresję?", „Kto jest w grupie wysokiego ryzyka zachorowania na depresję?", „Co jest ważne podczas leczenia depresji?",

- filmiki dotyczące depresji: „Depresja. Rozumiesz – pomagasz." Katarzyny Napiórkowskiej, „(Nie)widzialna depresja" Reżysera Życia,

- wersja cyfrowa komiksu „Czarne fale" autorstwa Katarzyny Szaulińskiej i Daniela Chmielewskiego: „ Jak radzić sobie z depresją krok po kroku", „Co warto wiedzieć przed wizytą u psychiatry lub psychologa/psychoterapeuty",

- grafiki ze strony Głównego Inspektora Sanitarnego „Czym jest depresja?", „Depresja – co trzeba o niej wiedzieć?",

- scenariusze zajęć i broszury na temat depresji:

- skompresowany plik „Depresja. Rozumiesz – pomagasz" zawierający scenariusz zajęć z kartami pracy i przewodnikiem, broszurę informacyjną o depresji, rekomendacje dotyczące postępowania w zakresie zapobiegania, wykrywania i leczenia depresji u dzieci i młodzieży,

- poradnik metodyczny ze scenariuszami zajęć „Nastoletnia depresja" – poradnik dla nauczycieli,

- scenariusz zajęć „Na głos o depresji" dla klas V – VIII szkoły podstawowej, propozycja na 1 godzinę lekcyjną, z wykorzystaniem polecanych wcześniej materiałów.

W listopadzie ogłoszono konkurs poetycki pt. „Historie wyciągnięte z szuflady, czyli o skrywanych emocjach” adresowany do uczniów klas VI – VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. Regulamin konkursu wraz z kartami zgłoszenia i oświadczeniami został przesłany do szkół oraz udostępniony na stronie www i fanpage'u Ośrodka Profilaktyki. Do konkursu zgłosiło się 18 uczestników/uczestniczek, którzy przesłali 29 utworów poetyckich własnego autorstwa: 4 uczestników ze Szkoły Podstawowej nr 16 im. Jana Pawła II, 7 z II Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej, 1 z Liceum Ogólnokształcącego w Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego, 2 z Zespołu Szkół Budowlanych, 3 z I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Kasprowicza, 1 z III Liceum Ogólnokształcącego im. Królowej Jadwigi, 1 z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Logistycznych.

Jury konkursu, po przeanalizowaniu wszystkich prac, postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia:

- w kategorii dla uczniów szkół ponadpodstawowych: I miejsce, II miejsce i dwa równorzędne III miejsca,

- w kategorii dla uczniów klas VI – VIII szkół podstawowych, z uwagi na małą liczbę prac zgłoszonych do konkursu (4): dwa równorzędne wyróżnienia.

W stycznia 2021 r. w Ośrodku Profilaktyki odbyło się spotkanie z laureatami konkursu, wręczenie dyplomów i nagród rzeczowych (kart podarunkowych). Z uwagi na brak możliwości osobistego kontaktu laureatom odczytano komentarz, przygotowany przez jury, zawierający analizę ich utworów. Dodatkową formą nagrody była publikacja nagrodzonych wierszy na stronie internetowej.

d) **Warsztaty i programy profilaktyczne w szkołach**

Zajęcia warsztatowe były realizowane w przedszkolu, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ich tematyka była odpowiedzią na oczekiwania szkół a także nawiązaniem do realizowanych przez Ośrodek akcji i kampanii profilaktycznych. Głównymi celami zajęć było podnoszenie umiejętności psychospołecznych, w tym umiejętności interpersonalnych, budowania samoświadomości oraz własnego systemu wartości, radzenia sobie ze stresem i emocjami, podejmowania decyzji, rozwiązywania konfliktów w sposób asertywny, zapobieganie depresji i dokonywaniu przez młodzież samookaleczeń; ponadto edukacja i informacja w obszarach takich jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze, przemoc i agresja, zagrożenia związane z Internetem).

Szkoły podstawowe, przedszkole

W szkołach podstawowych zrealizowane zostały warsztaty:

- Przyjaciele Zippiego – program rekomendowany w cyklu kilku spotkań z grupą,

- III Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków, zrealizowany w edycji wiosennej,

- Relacje rówieśnicze w szkole,

- Złość, agresja, przemoc,

- Asertywność – moją mocną stroną,

- Rozwiązywanie problemów rówieśniczych,

- Jak poradzić sobie z konfliktem,

- Profilaktyka zachowań autodestrukcyjnych młodzieży,

- Używki nie pasują do mojej układanki,

- Oswoić stres,

- Profilaktyka uzależnień,

- E-papierosy– bezpieczna moda?,

- Tolerancja – każdy inny, wszyscy równi,

- Wirtualny świat – szanse i zagrożenia,

- Cyberprzemoc też boli,

- Zrozumieć depresję,

- Czy to smutek, czy to już depresja.

Placówki, w których przeprowadzone zostały zajęcia, to: Przedszkole nr 2 „U Jasia i Małgosi", Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 9, Szkoła Podstawowa nr 11, Szkoła Podstawowa nr 16, Katolicka Szkoła Podstawowa, Szkoła Podstawowa Integracyjna.

Ogółem w warsztatach wzięło udział 904 uczniów, odbyło się 55 spotkań.

Szkoły ponadpodstawowe

W szkołach ponadpodstawowych zrealizowane zostały warsztaty:

- Warsztat profilaktyki uzależnienia od środków psychoaktywnych,

- Depresja i samouszkodzenia wśród młodzieży.

Placówki, w których przeprowadzone zostały zajęcia, to: Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich, Zespół Szkół Ekonomiczno-Logistycznych, Zespół Szkół Chemiczno-Elektronicznych.

W warsztatach i programach wzięło udział 542 uczniów, odbyły się 23 spotkania.

Zajęcia warsztatowe w szkołach były prowadzone do 10 marca 2020 r. W związku z przejściem szkół na tryb nauczania zdalnego realizacja warsztatów w kontakcie bezpośrednim została zawieszona. W październiku do szkół zostało wysłane zaproszenie do współpracy w roku szkolnym 2020/2021. Pedagodzy otrzymali e-maile, zawierające ankietę z konkretnymi propozycjami działań profilaktycznych, możliwych do zrealizowania, uwzględniających ograniczenia wynikające z trybu zdalnego nauczania. Większość szkół wyraziła zainteresowanie otrzymywaniem gotowych scenariuszy na zajęcia z uczniami, które mogą być realizowane przez pedagoga lub wychowawców klas. Entuzjastycznie zostało przyjęte zaproszenie do udziału w kampanii „ Na głos o depresji." Przystąpiło do niej 19 szkół. Kampania była realizowana od 9 listopada do końca grudnia 2020 r.

e) **Edukacja publiczna – szkolenia, wykłady, prelekcje**

W okresie sprawozdawczym zrealizowane zostało szkolenie dla rodziców pn. „Depresja dzieci i młodzieży". Spotkanie odbyło się 22.01.2020 r. w Szkole Podstawowej nr 1, uczestniczyły w nim 33 osoby.

Pozostałe szkolenia rad pedagogicznych i wykłady dla nauczycieli i rodziców nie odbyły się ze względu na epidemię.

Efekty:

- wzrost wiedzy uczniów na temat mechanizmów wchodzenia w uzależnienia, faz uzależnienia, wpływu zażywania substancji psychoaktywnych na ich rozwój psychoemocjonalny,

- wzrost wiedzy o metodach i formach pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od substancji psychoaktywnych,

- zwiększenie poziomu umiejętności interpersonalnych: nawiązywania kontaktu z innymi, uważnego słuchania, rozwiązywania konfliktów, pracy zespołowej, zachowań asertywnych,

- podniesienie kompetencji uczniów w zakresie lepszego radzenia sobie ze stresem, napięciem i trudnymi emocjami, takimi jak: złość, smutek, poczucie wyizolowania, bezradność,

- wzrost wiedzy o zagrożeniach związanych z Internetem (cyberprzemoc) i możliwościach interweniowania w sytuacji naruszania praw osobistych,

- wzrost wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy.

- sposoby interweniowania w sytuacji bycia ofiarą lub świadkiem przemocy, w efekcie zmiana postawy z biernej na czynną,

- wzrost wiedzy na temat zagrożeń w trakcie wypoczynku letniego oraz informacji o sposobach zapobiegania i interweniowania w sytuacjach niebezpiecznych dla zdrowia i życia,

- zwiększenie samoświadomości młodzieży na temat zmian, jakie w nich zachodzą w związku z okresem dojrzewania,

- podniesienie poziomu kompetencji psychospołecznych dzieci, młodzieży w zakresie lepszego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, np. sięgania po alkohol, dopalacze, papierosy,

- ograniczenie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych – agresywnych wobec innych lub autoagresywnych,

- wzrost wiedzy i nabycie umiejętności rozpoznawania, nazywania i ujawniania własnych myśli, przekonań, uczuć w relacjach z innymi ludźmi,

- podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych rodziców,

- zwiększenie świadomości społecznej na temat depresji młodzieńczej i depresji osób dorosłych,

- wzrost wiedzy w zakresie zapobiegania, rozpoznawania symptomów depresji, sposobów radzenia sobie, form i metod leczenia,

- upowszechnienie informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, psychiatrycznej, psychoterapeutycznej, prawnej w różnych sytuacjach kryzysowych.

Realizatorzy:

Nauczyciele wspierani przez psychologów i psychoterapeutów, socjoterapeuci, terapeuci, pedagodzy.

Działania przeprowadzane były najczęściej w szkołach.

Zadanie 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień, HIV/AIDS oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego

W ramach tego obszaru współpracowano w zakresie wymiany informacji, konsultacji, wspólnych inicjatyw na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych, w szczególności na rzecz promocji i realizacji działań w tym zakresie.

W ramach organizacji kampanii lokalnych, programów edukacyjnych, programów profilaktycznych, warsztatów, treningów i praktyk współpracowano ze szkołami podstawowymi, ponadpodstawowymi i uczelniami wyższymi, a także placówkami podstawowej opieki zdrowotnej, placówkami opieki społecznej i innymi.

Zadania zlecone do realizacji jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w drodze konkursu powierzono: Kujawskiemu Stowarzyszeniu „Klub Abstynentów" w Inowrocławiu, które realizuje szeroko rozumianą pracę profilaktyczno-rehabilitacyjną wśród osób uzależnionych i ich rodzin, przeciwdziała tym samym ich wykluczeniu społecznemu i zapewnia integrację społeczną oraz Terenowemu Komitetowi Ochrony Praw Dziecka w zakresie prowadzenia świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży przy ul. Bolesława Krzywoustego 23.

Rezultaty:

- wspieranie działalności środowisk abstynenckich i działalności stowarzyszeń pracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

Realizatorzy:

Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Profilaktyki

Zadanie 5

Ograniczanie dostępności alkoholu oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, ze zm.) w okresie od stycznia do grudnia 2020 r., działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Inowrocławia członkowie, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji przeprowadzili 1 akcję kontrolną w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Inowrocławia. Przedmiotem akcji, którą objęto łącznie 10 punktów, było przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W żadnym z kontrolowanych sklepów nie stwierdzono naruszenia przepisu art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, czyli nie stwierdzono sprzedaży napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu. W żadnym z kontrolowanych punktów sprzedaży nie postępowano wbrew temu przepisowi. Z uwagi na wprowadzony stan epidemiczny odwołano wcześniej zaplanowane cztery kontrole w dniach 20 marca, 26 czerwca, 1 września i 14 października 2020 r.

Efekty:

- zmniejszenie skali naruszeń prawa w zakresie sprzedaży alkoholu bez wymaganego zezwolenia oraz wbrew jego warunkom i zasadom oraz zmniejszenie skali zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,

- zapoznanie z aspektami prawnymi dotyczącymi sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom nieletnim,

- wypracowanie praktyki zwracania uwagi na wiek klientów kupujących alkohol,

- nabycie umiejętności asertywnej odmowy przy próbie zakupu alkoholu przez osobę niepełnoletnią.

Realizatorzy:

członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariusze policji i straży miejskiej.

Zadanie 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej lub klubów integracji społecznej

Działalność centrów integracji społecznej (CIS) i klubów integracji społecznej (KIS), ich misja, cel, funkcje i zadania, grupy docelowe, sposób tworzenia i organizacji placówek zostały określone w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176). Od stycznia 2020 r. w Klubie Integracji Społecznej realizowany był projekt pn. „Nowe perspektywy – aktywizacja mieszkańców Inowrocławia". W pierwszych miesiącach roku trwała promocja projektu, natomiast w marcu i kwietniu rekrutacja. Zajęcia dla 20 osób zaplanowano na maj 2020 r. Z uwagi na panującą sytuację epidemiczną i liczne obostrzenia, wstrzymane zostały wszelkie zajęcia grupowe. W tej sytuacji konieczne było wprowadzenie zmian w harmonogramie. Po podpisaniu stosownych oświadczeń uczestnicy rozpoczęli zajęcia w lipcu, w formie indywidualnych konsultacji psychologicznych (20 h) oraz warsztatów integracyjnych (30 h).

Grupa wsparcia została zaplanowana w liczbie 80 h (20 spotkań x 2 h x 2 grupy). Pierwsze spotkania odbyły się w lipcu 2020 r., kolejne są i będą prowadzone cyklicznie przez czas trwania projektu, a więc do końca 2021 r.

Warsztaty z zakresu wizażu i autoprezentacji zaplanowane w liczbie 50 godzin (5 spotkań x 5 h x 2 grupy) rozpoczęły się w lipcu 2020 r. Jedna grupa zrealizowała je w całości, druga – 10 h, pozostałe zajęcia odbędą się w 2021 r.

Warsztaty skutecznego pokonywania barier i rozwiązywania konfliktów zostały zrealizowane w sierpniu i wrześniu 2020 r. w liczbie 50 h (5 spotkań x 5h x 2 grupy).

Trening umiejętności komunikowania się i poprawności językowej to również 50 h warsztatów (5 spotkań x 5h x 2 grupy), realizowanych od października 2020 r. Jedna grupa zrealizowała wszystkie zaplanowane godziny, druga 10 godzin, pozostałe odbędą się w roku bieżącym. Zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.) tymczasowo zawieszono działalność prowadzoną m.in. w klubach integracji społecznej do odwołania.

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadanie 7

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Pomoc udzielona osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków i ich rodzinom w 2020 r.

Zestawienie tabelaryczne obrazuje zakres wsparcia materialnego zrealizowanego w minionym roku.

	Ogółem liczba osób uprawnionych do pomocy w formie materialnej	**W tym z powodu:**	
		alkoholizmu	**narkomanii**
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	2630	125	20
Liczba świadczeń	207620	7141	492
Kwota świadczeń (w zł)	16153911,59	667314,43	68439,59
Liczba rodzin	2657	121	19
Liczba osób w rodzinach	5222	196	30

*Podane w tabeli kwoty nie obejmują świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych.

W 2020 r. w schroniskach dla osób bezdomnych przebywało 97 osób. Często przyczyną sytuacji, w jakiej znalazły się osoby bezdomne, jest nadużywanie alkoholu. Wiele z tych osób było kierowanych do schronisk ponownie, ponieważ wcześniej były one z nich usuwane z powodu łamania obowiązującego regulaminu i powrotu do nałogu. W roku sprawozdawczym do schronisk z powodu uzależnienia od alkoholu zostało skierowanych 7 nowych osób, w tym 3 do schronisk z usługami opiekuńczymi. Jedna z tych osób, po krótkim pobycie w schronisku, została skierowana do Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Należy zwrócić uwagę na to, że problemy wywołane uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych nie ograniczają się tylko do osób uzależnionych. Obejmują one swoim zasięgiem także członków ich rodzin, osoby żyjące w najbliższym otoczeniu. Problem uzależnienia choćby jednego z członków rodziny wpływa negatywnie na pozostałych członków, a szczególnie na dzieci.

Mimo że sytuacja epidemiologiczna w kraju związana z COVID-19 w roku sprawozdawczym znacznie utrudniała kontakt pracowników socjalnych z klientami i prowadzenie pracy socjalnej, rodziny, w których występował problem uzależnień, mogły liczyć na pomoc w innych formach, nie tylko materialnych, i tak:

1. Asystenci rodziny objęli wsparciem 15 rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu członka rodziny. W rodzinach tych wychowywało się 21 dzieci.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu asystenci skierowali 4 wnioski o podjęcie działań dotyczących leczenia odwykowego wobec 6 osób dorosłych, z 4 środowisk, w których wychowywało się 4 dzieci. Aktualnie w 2 przypadkach nadal prowadzone jest postępowanie, 2 zostały umorzone.

Jeden wniosek w sprawie 1 osoby dorosłej wychowującej 3 dzieci skierowano do Odwykowo-Psychiatrycznego Ośrodka Leczniczego przy al. Okrężnej 79 w Inowrocławiu. W sprawie nie uzyskano informacji zwrotnej, uargumentowano to ochroną danych osobowych.

W sprawie 4 rodzin, wychowujących 5 dzieci, asystenci przekazali do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Inowrocławiu informacje o aktualnej sytuacji rodzin, w tym m.in. o nadużywaniu alkoholu przez osoby dorosłe. W 2 sprawach 2 dzieci zostało zabezpieczonych na czas trwania postępowania u najbliższej rodziny – babci. W pozostałych przypadkach toczy się postępowanie o zmianę formy ograniczenia władzy rodzicielskiej.

2. Pracownicy Zespołu ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych swe działania kierowali do 110 środowisk, w których występował problem alkoholowy i 25 środowisk, w których funkcjonowały osoby uzależnione od innych środków psychoaktywnych.

W następstwie tych działań Zespół:

- bez wszczynania procedury wynikającej z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powierzył 1 dziecko opiece najbliższej rodziny, bowiem jego rodzice byli pod wpływem środków odurzających, matka dziecka odmówiła sprawowania nad nim opieki. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu podjął decyzję o zabezpieczeniu dziecka poprzez umieszczenie u rodziny najbliższej,

- działając na podstawie art. 12 a ww. ustawy, na zgłoszenie Policji pracownicy socjalni i asystent rodziny dokonali odebrania jednego z trojga dzieci z 1 rodziny, które zostało przewiezione do Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu, a następnie po obserwacji na Oddziale Dziecięcym umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej. Kolejne dziecko z rodziny zostało umieszczone pod opieką dziadków, najmłodsze z trojga rodzeństwa zmarło.

3. Działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie objął procedurą „Niebieskie Karty" w 2020 r. 185 osób, u których występował problem alkoholowy i 35 uzależnionych od innych środków psychoaktywnych.

Ponadto w indywidualnych sprawach, w których prowadzono procedury „Niebieskie Karty", podjęto następujące działania na rzecz rodzin:

- złożono 15 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu o zobowiązanie do leczenia odwykowego oraz w 7 przypadkach poinformowano Komisję o pogarszającej się sytuacji w rodzinie na skutek nadużywania alkoholu przez członka rodziny, w wyniku czego:

- sprawy 7 osób zostały skierowane do Sądu Rejonowego w Inowrocławiu (leczenie odwykowe w systemie stacjonarnym z nadzorem kuratora),

- w jednej sprawie Sąd Rejonowy w Inowrocławiu wydał postanowienie o leczeniu w systemie ambulatoryjnym z nadzorem kuratora,

- w 2 sprawach zakończono postępowanie,

- w sprawach 9 osób Komisja nadal prowadzi postępowanie.

Psychodegradacja osób uzależnionych jest najczęściej występującą przyczyną bezdomności. W minionym roku zidentyfikowano 172 osoby, które są pozbawione miejsca zamieszkania, a ostatnim zameldowaniem na pobyt stały było Miasto Inowrocław. Z tej liczby 97 wyraziło chęć korzystania z pomocy w postaci zakwaterowania i wyżywienia, 7 z nich to nowe przypadki skierowane do schroniska w roku sprawozdawczym, w tym 3 do schronisk z usługami opiekuńczymi. Jedna z tych osób po krótkim pobycie w schronisku, została skierowana do Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Realizator:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

II. **Diagnozowanie i badania lokalnych problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz zjawiska przemocy**

W ramach diagnozy przeprowadzono:

- analizę danych zastanych,

- badania ankietowe wśród mieszkańców miasta.

Diagnoza lokalnych problemów społecznych:

- pozwala określić rodzaj i rozmiar lokalnych problemów społecznych, tendencje oraz zapotrzebowanie na różnego typu gminne działania,

- umożliwia tworzenie i wdrażanie adekwatnych do potrzeb programów,

- pomaga w wyborze priorytetów lokalnej polityki w tym zakresie.

Zakres diagnozy lokalnych problemów społecznych w Inowrocławiu:

- opinia dorosłych mieszkańców miasta na temat lokalnych problemów społecznych oraz ich postawy społeczne wobec substancji psychoaktywnych,

- dostępność substancji psychoaktywnych,

- rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców miasta, w szczególności wśród młodzieży szkolnej,

- konsekwencje zdrowotne, prawne i społeczne używania substancji psychoaktywnych,

- pośredni kontakt dorosłych mieszkańców Inowrocławia z przemocą w rodzinie oraz skala zjawiska przemocy rówieśniczej,

- dostępność placówek pomocowych oraz widoczność profilaktyki.

Opis realizacji zadania:

Przeprowadzona diagnoza problemów społecznych na terenie miasta Inowrocławia objęła próbę 247 dorosłych mieszkańców miasta oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych: 683 (którzy wypełnili ankietę dotyczącą używania substancji psychoaktywnych) i 564 (którzy wypełnili ankietę dotyczącą przemocy).

Efekty realizacji zadania:

- poznanie skali problemów,

- nabycie wiedzy na temat szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych i zjawiska przemocy.

Realizator:

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

III. **Wydatki – dział 851 rozdział 85153 i 85154 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.**

Dział	Rozdział	§	Wydatki	Opis
851	**85153**	4010	58987,70	wynagrodzenia osobowe
		4040	4635,69	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	9621,47	składki ZUS
		4120	1104,99	składki na Fundusz Pracy
		4170	1775,00	wynagrodzenia bezosobowe
		4210	3390,27	zakup materiałów i wyposażenia (m.in. materiały dotyczące kampanii i programów profilaktycznych)
		4300	11225,00	zakup usług pozostałych (usługi dotyczące kampanii i programów profilaktycznych)
		4440	2326,00	odpis na ZFŚS
RAZEM			**93066,12**	
851	**85154**	3020	631,64	wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń
		4010	844789,39	wynagrodzenia osobowe
		4040	60661,68	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	146153,22	składki ZUS
		4120	11881,01	składki na Fundusz Pracy
		4170	148515,84	wynagrodzenia bezosobowe
		4190	2274,66	nagrody konkursowe
		4210	59301,81	zakup materiałów i wyposażenia (m.in. artykuły biurowe, materiały profilaktyczne, edukacyjne, pomoce dla dzieci, wyposażenie świetlic socjoterapeutycznych)
		4220	41317,20	zakup żywności (m.in. posiłki dla dzieci w świetlicach socjoterapeutycznych)
		4260	38840,98	zakup energii elektrycznej, cieplnej i wody
		4270	30647,83	zakup usług remontowych

		4280	310,00	zakup usług zdrowotnych
		4300	149005,93	zakup usług pozostałych (m.in. warsztaty psychoedukacyjne, usługi psychiatryczne, utrzymanie czystości w Ośrodku i świetlicach, kolonie)
		4360	9448,58	zakup usług telekomunikacyjnych
		4400	20779,40	opłaty czynszowe
		4410	3806,52	podróże służbowe i ryczałty samochodowe
		4430	1837,15	różne opłaty i składki
		4440	25393,00	odpis ZFŚS
		4480	6252,00	podatek od nieruchomości
		4520	2685,00	opłaty na rzecz budżetów jst
		4700	228,00	szkolenia pracowników
RAZEM			**1604760,84**	
OGÓŁEM rozdział 85153 i 85154			**1697826,96**	

Uzasadnienie do uchwały Nr XXXV/329/2021

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 29 marca 2021 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy – zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przedkładane Radzie Miejskiej, zgodnie z przyjętym przez Radę Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r.

Rada Miejska dokonuje oceny realizacji Programu za miniony rok oraz przyjmuje sprawozdanie Prezydenta Miasta Inowrocławia.

Uchwała podlega przedłożeniu do regionalnej izby obrachunkowej (art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdyż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) jest objęta zakresem jej nadzoru.

Mając powyższe na uwadze wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiazywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2020 r.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 21 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 21 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski